

Věc C-673/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1  
jednacího řádu Soudního dvora**

**Datum doručení:**

13. listopadu 2023

**Předkládající soud:**

Gerechtshof Amsterdam (Nizozemsko)

**Datum předkládacího rozhodnutí:**

19. září 2023

**Navrhovatelky v odvolacím řízení:**

Smurfit Kappa Europe BV

Smurfit International BV

Smurfit Kappa Italia SpA

DS Smith Italy BV

DS Smith plc

DS Smith Packaging Italia SpA

DS Smith Holding Italia SpA

Toscana Ondulati SpA

**Odpůrkyně v odvolacím řízení:**

Unilever Europe BV

Unilever Supply Chain Company AG

Unilever Italy Holdings Srl

## **Předmět původního řízení**

Odvolání proti rozsudku Rechtbank Amsterdam (Okresní soud v Amsterdamu, Nizozemsko, dále rovněž „okresní soud“), jímž tento soud rozhodl o své příslušnosti pro žaloby podané proti účastníkům neusazeným Nizozemsku ve věci týkající se škody způsobené kartelovou dohodou.

## **Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce**

Výklad čl. 8 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „nařízení Brusel Ia“)

## **Předběžné otázky**

Otázka 1a)

Existuje úzké spojení ve smyslu čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia mezi

i) na straně jedné žalobou proti hlavnímu žalovanému, který není adresátem kartelového rozhodnutí vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž, ale jako subjekt, o němž je tvrzeno, že je součástí podniku ve smyslu unijního práva hospodářské soutěže (dále jen „podnik“), je ve vzestupné linii činěn odpovědným za zjištěné jednání porušující unijní zákaz kartelových dohod, a

ii) na straně druhé žalobou proti

(A) dalšímu žalovanému, který je adresátem tohoto rozhodnutí, a/nebo

(B) dalšímu žalovanému, který není adresátem tohoto rozhodnutí a o němž se tvrdí, že je jako právní subjekt součástí podniku, který je podle dotčeného rozhodnutí ve veřejnoprávním ohledu odpovědný za jednání porušující unijní zákaz kartelových dohod?

Je přitom relevantní,

(a) zda hlavní žalovaný, který je činěn odpovědným ve vzestupné linii, během doby trvání kartelové dohody pouze vlastnil a spravoval podíly;

(b) – v případě kladné odpovědi na otázku 4a – zda se hlavní žalovaný, který je činěn odpovědným ve vzestupné linii, podílel na výrobě, distribuci, prodeji nebo dodávkách výrobků nebo poskytování služeb dotčených kartelovou dohodou;

(c) zda hlavní žalovaný je nebo není usazený v členském státě, v němž vnitrostátní úřad pro hospodářskou soutěž konstatoval (pouze) jednání porušující unijní zákaz kartelových dohod na vnitrostátním trhu;

(d) zda další žalovaný, který je adresátem rozhodnutí, je v tomto rozhodnutí klasifikován jako

(i) skutečný účastník kartelové dohody v tom smyslu, že se skutečně podílel na dohodě (dohodách) porušujících pravidla hospodářské soutěže nebo na jednání ve vzájemné shodě, nebo

(ii) právní subjekt patřící k podniku, který je ve veřejnoprávním ohledu činěn odpovědným za porušení unijního zákazu kartelových dohod;

(e) zda další žalovaný, který není adresátem rozhodnutí, skutečně vyráběl, distribuoval, prodával nebo dodával výrobky nebo skutečně poskytoval služby dotčené kartelovou dohodou;

(f) zda hlavní žalovaný a další žalovaný jsou nebo nejsou součástí téhož podniku,

(g) žalobci přímo nebo nepřímo kupovali výrobky nebo odebírali služby od hlavního žalovaného nebo dalšího žalovaného?

Otázka 1b.

Je pro odpověď na otázku 1a relevantní, zda lze či nelze předvídat, že dotčený další žalovaný bude žalován u soudu příslušného pro hlavního žalovaného? Pokud ano: Je tato předvídatelnost při uplatnění čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia samostatným kritériem? Je s ohledem na rozsudek Sumal ze dne 6. října 2021 (C-882/19, EU:C:2021:800) v zásadě splněna? Do jaké míry lze za okolností uvedených v otázce 1a (písm. a) až g)) v projednávané věci předvídat, že další žalovaný bude žalován u soudu příslušného pro hlavního žalovaného?

Otázka 2.

Je při určení příslušnosti nezbytné vzít v úvahu rovněž případný úspěch žaloby proti hlavnímu žalovanému? Pokud ano: Postačuje při tomto posouzení, že předem nelze vyloučit, že žaloba bude mít úspěch?

Otázka 3.

Musí nebo může být v (občanskoprávních) věcech týkajících se škod způsobených kartelovou dohodou použita domněnka určujícího vlivu (pokutované) mateřské společnosti na hospodářskou činnost dceřiných společností, která je uznána v právu hospodářské soutěže („domněnka Akzo“)?

Otázka 4a.

Mohou být při použití čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia různí žalovaní usazení ve stejném členském státě (společně) hlavními žalovanými?

Otázka 4b.

Určuje čl. 8 bod 1 nařízení Brusel Ia přímo a bezprostředně místně příslušný soud, má přitom přednost před vnitrostátním právem?

Otázka 4c.

V případě záporné odpovědi na otázku 4a – hlavním žalovaným tedy může být pouze jeden žalovaný – a kladné odpovědi na otázku 4b – čl. 8 bod 1 nařízení Brusel Ia tedy přímo určuje místně příslušný soud, má tedy přednost před vnitrostátním právem:

Existuje při použití čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia možnost, aby soud věc interně postoupil soudu v bydlišti žalovaného v témže členském státě?

### **Uplatňovaná ustanovení unijního práva**

Smlouva o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“), článek 101

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, čl. 4 odst. 1, čl. 6 odst. 1, čl. 7 body 1 až 3, čl. 8 bod 1, čl. 11 odst. 1 písm. b)

### **Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva**

Wetboek van burgerlijke rechtsvordering (občanský soudní řád, dále jen „Rv“), článek 107, čl. 110 odst. 1 a 3, články 209 a 612

### **Stručné shrnutí skutkového stavu a původního řízení**

- 1 Tato věc se týká určení solidární odpovědnosti [žalovaných a] navrhovatelek v odvolacím řízení za škodu, která byla způsobena dvěma samostatnými jednáními porušujícími článek 101 SFEU, která byla konstatována rozhodnutím italského orgánu pro hospodářskou soutěž (dále jen „AGCM“) ze dne 17. července 2019 (dále jen „rozhodnutí“). Předmětem rozhodnutí je kartelová dohoda výrobců kartonových desek v období od 2. února 2004 do 30. března 2017, kterou byly manipulovány ceny za vlnitou lepenku a která přiměla další podniky k účasti na tomto protiprávním jednání. Dále se rozhodnutí týká kartelové dohody výrobců obalů v období od 7. září 2005 do 30. března 2017, kterou uzavřeli nejdůležitější výrobci kartonových obalů a jejím cílem bylo narušení hospodářské soutěže (dále společně „kartely“). Podle rozhodnutí plnila kartelová dohoda výrobců obalů vůči kartelové dohodě výrobců kartonových desek podpůrnou funkci.
- 2 V předkládacím rozhodnutí byly obě věci spojeny. První tři [žalované a] navrhovatelky v odvolacím řízení (první řízení) jsou označovány společně jako společnost SK a další a samostatně jako společnosti SK Europe, SK International

a SK Italia. Dalších pět [žalovaných a] navrhovatelek v odvolacím řízení (druhé řízení) je společně označováno jako společnost DS a další a samostatně jako společnosti DS Italy, DS Plc, DS Packaging, DS Holding a Toscana. [Žalobkyně a] odpůrkyně v odvolacím řízení v obou řízeních jsou společně označovány jako společnost Unilever a další a samostatně jako společnosti Unilever Europe, Unilever Supply Chain a Unilever Italy. Společnost SK Europe je usazena v Naardenu, Nizozemsko, společnost SK International v Amsterdamu, Nizozemsko a společnost DS Italy v Rijswijk, Nizozemsko. Ostatní [žalované a] navrhovatelky v odvolacím řízení jsou usazeny mimo Nizozemsko.

- 3 Společnost Unilever Europe je od roku 2017 primárně odpovědná za nákup surovin a obalového materiálu pro evropské výrobní závody společnosti Unilever, včetně výrobních závodů v Itálii. Předtím byla za tuto činnost odpovědná společnost Unilever Supply Chain Company. Na začátku období kartelových dohod nakupovala skupina podniků Unilever obaly z vlnité lepenky i lokálně prostřednictvím právního předchůdce společnosti Unilever Italy.
- 4 Společnosti Unilever a další navrhují, aby soud určil, že společnosti SK a další a DS a další vůči ní odpovídají za nedovolené jednání v souvislosti s jejich účastí na kartelech. Dále navrhují, aby společností SK a dalším a DS a dalším byla uložena solidární povinnost zaplatit náhradu škody, jejíž výše má být určena v samostatném následném řízení. Společnosti Unilever a další tvrdí, že společnosti SK a další a DS a další odpovídají za dotčenou škodu jako právní subjekty, které jsou součástí těch podniků ve smyslu práva hospodářské soutěže, které se dopustily jednání porušujícího unijní zákaz kartelových dohod konstatovaného v rozhodnutí.
- 5 Společnosti SK a další jsou součástí skupiny podniků SK, která podniká v oblasti obalového materiálu z papíru a kartonu. Hlavní akcionářkou skupiny podniků SK je společnost Smurfit Kappa Group PLC se sídlem v Dublinu, Irsko, která není účastníkem tohoto řízení. Společnost SK International je (mezistupňový) holding pro celosvětové činnosti skupiny podniků SK. Je 100 % mateřskou společností společnosti SK Europe, která je (mezistupňovým) holdingem pro evropské činnosti skupiny podniků SK. Společnost SK Europe je od fúze společnosti SK Italia Holdings S.p.A se společností SK Italia v roce 2018 100 % mateřskou společností společnosti SK Italia, italské výrobní společnosti, která podniká v oblasti výroby kartonových desek a obalového materiálu z kartonu a obchodu s nimi a má tři výrobní závody v Itálii.
- 6 DS a další jsou součástí skupiny podniků DS, která podniká v oblasti výroby a prodeje surového papíru pro vlnitou lepenku a přířezu z vlnité lepenky a obalů z ní. Společnost DS PLC je hlavní akcionářkou skupiny podniků DS. Společnosti DS Holding a DS Italy jsou holdingové společnosti. Společnost DS Italy vlastní 92 % akcií společnosti Toscana. Společnost Toscana podniká v oblasti výroby vlnité lepenky a obalů z ní a má dva výrobní závody v Itálii. Společnost DS Packaging převzala v roce 2012 společnost SCA Packaging Italia S.p.A. a podniká v oblasti výroby a prodeje přířezu vlnité lepenky a obalů z ní.

- 7 Společnosti SK Italia, DS Holding a Toscana jsou adresátkami rozhodnutí. V rozhodnutí bylo konstatováno, že společnosti SK Italia a Toscana se účastnily kartelů. Společnost DS Holding byla v rozhodnutí činěna odpovědnou ve vzestupné linii jako (nepřímá) mateřská společnost. Ostatní žalované [a navrhovatelky v odvolacím řízení] nejsou adresátkami tohoto rozhodnutí.
- 8 Okresní soud v napadeném rozsudku rozhodl o své příslušnosti pro žaloby proti žalovaným usazeným mimo Nizozemsko. Okresní soud má za to, že existuje tak úzké spojení mezi žalobami proti nizozemským a zahraničním žalovaným, že je účelné, aby o nich rozhodl tentýž soud, aby se zabránilo vydání vzájemně neslučitelných rozhodnutí. Společnosti SK a další a DS a další podaly proti tomuto rozhodnutí odvolání.
- 9 Soudní příslušnost je podle nizozemského práva neopominutelnou podmínkou řízení a je proto z úřední povinnosti posuzována rovněž v odvolacím řízení. Mezinárodní příslušnost Rechtbank Amsterdam (Okresní soud v Amsterdamu) byla navíc napadena žalovanými usazenými mimo Nizozemsko v rámci incidenčního návrhu. Argumentace účastníků řízení se dosud týká pouze příslušnosti Rechtbank Amsterdam (Okresní soud v Amsterdamu) pro žaloby podané proti žalovaným usazeným mimo Nizozemsko.
- 10 Místní příslušnost, tedy otázka, který soud (též stupně) v Nizozemsku je pro žalobu příslušný, není neopominutelnou podmínkou řízení. Ta je zásadně určena místem usazení žalovaného. Z nizozemských žalovaných je pouze společnost SK International usazená v soudním obvodu Amsterdam. Okresní soud rozhodl o svojí místní příslušnosti na základě článku 107 Rv. Tento článek stanoví, že soud, je-li příslušný pro společně žalované účastníky řízení, je příslušný i pro ostatní žalované, pokud jsou žaloby proti různým žalovaným spojeny tak úzce, že společné projednání opodstatňuje důvody efektivity. Dotčené žalované usazené v Nizozemsku ostatně místní příslušnost okresního soudu nenapadly. Proti rozhodnutí o místní příslušnosti není přípustný žádný opravný prostředek (čl. 110 odst. 3 Rv). Gerechthof (odvolací soud, Nizozemsko, dále jen „odvolací soud“) musí podle nizozemského procesního práva proto vycházet z toho, že Rechtbank Amsterdam (Okresní soud Amsterdamu) je místně příslušný pro všechny žalované usazené v Nizozemsku.
- 11 Pro vyhovění žalobám ve věci samé je v první řadě nezbytné, aby byla zjištěna odpovědnost všech žalovaných, které se domáhá společnost Unilever a další. Ta požaduje, aby škoda byla určena v řízení o zjištění škody (článek 612 Rv). Toto řízení je samostatným následným řízením, které je podle nizozemského práva obvyklé, není však povinné. Pro postoupení věci do řízení o zjištění škody, v němž bude jako v následném řízení určena škoda, postačuje, aby bylo pravděpodobné, že společnosti Unilever a další utrpěly újmu.

### **Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce**

- 12 Výkladové otázky souvisí se specifickou povahou věci, v níž jde o škodu způsobenou jednáním porušujícím unijní zákaz kartelových dohod na italském trhu, které konstatoval AGCM. Některé z předložených otázek hrají roli i v jiných řízeních týkajících se škod způsobených kartelovou dohodou, která jsou vedena v Nizozemsku, například v jiné věci týkající se škody způsobené kartelem, v níž odvolací soud dnes předkládá zčásti totožné otázky, a ve věci, v níž Hoge Raad (Nejvyšší soud) předložil otázky dne 26. června 2023 (C-393/23, Athenian Brewery a Heineken).

### ***K otázkám 1a a 1b***

- 13 Odvolací soud se v této věci musí vypořádat s různými názory týkajícími se otázky, zda mezi žalobou podanou proti společnosti SK International nebo jiným žalovaným usazeným v Nizozemsku na straně jedné a každou jednotlivou žalobou proti zahraničním žalovaným na druhé straně existuje nebo může existovat úzké spojení ve smyslu čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia, a zda je relevantní, že dotčená žalovaná může předvídat, že proti ní bude podána žaloba k Rechtbank Amsterdam (Okresní soud v Amsterdamu), který je soudem příslušným pro společnost SK International jako hlavní žalovanou.
- 14 Podle jednoho názoru, který zastává Unilever a další, vyplývá toto úzké spojení ze skutečnosti, že se žaloba proti společnosti SK International (a případně žaloby proti ostatním žalovaným usazeným v Nizozemsku) na straně jedné a žaloby proti zahraničním žalovaným na straně druhé zakládají na solidární odpovědnosti za tutéž škodu, přičemž je možné se vůči nim domáhat nároku u soudu, protože se jedná o subjekty patřící k podnikům, o nichž bylo v rozhodnutí konstatováno, že jediným a trvajícím protiprávním jednáním porušily unijní zákaz kartelových dohod. Základem tohoto názoru je cíl náhrady škody, kterým je zaručit účinné uplatnění unijního zákazu kartelových dohod (viz rozsudek ze dne 6. října 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 67, dále jen „rozsudek Sumal“).
- 15 Podle druhého názoru může v takovém případě fungovat jako hlavní žalovaný pouze adresát rozhodnutí nebo dokonce pouze subjekt, který skutečně porušoval hospodářskou soutěž. Odpovědnost ve vzestupné nebo sestupné linii subjektů patřících k podniku, které se samy na protiprávním jednání nepodílely, není podle tohoto názoru důvodem, aby takový subjekt (neuvedený v rozhodnutí) mohl být hlavním žalovaným. Široká skupina potenciálních hlavních žalovaných není ku prospěchu řádného výkonu spravedlnosti. To by oslabovalo zásadu stanovenou v čl. 4 odst. 1 nařízení Brusel Ia a vedlo k nepředvídatelnému uplatňování ustanovení o příslušnosti a k nežádoucímu „forum shopping“, protože by v takovém případě mohly být příslušné soudy v (téměř) všech členských státech. To je v rozporu s požadavkem předvídatelnosti, s cílem, že ustanovení o příslušnosti mají být do velké míry předvídatelná, a zásadou, že zvláštní úpravy příslušnosti, jako je čl. 8 bod 1 nařízení Brusel Ia, mají být omezeny na několik restriktivně vykládaných a přesně stanovených případů. Zejména žaloby proti

subjektu neuvedenému v rozhodnutí, jehož odpovědnost je uplatňována ve vzestupné linii, a proti subjektu, u něhož jako součásti podniku byla v rozhodnutí rovněž konstatována pouze odpovědnost ve vzestupné linii, jsou si příliš vzdálené na to, aby splňovaly podmínku úzkého spojení, každopádně je tomu tak tehdy, když se jedná o žaloby proti subjektům, které nepatří k těmto podnikům. Článek 8 bod 1 nařízení Brusel Ia může podle tohoto názoru založit příslušnost pouze tehdy, pokud žalovaní mohou předvídat, že proti nim lze podat žalobu k soudu příslušnému pro hlavního žalovaného. U subjektů různých podniků, které se nachází daleko od sebe, tomu tak není.

- 16 Podle názoru odvolacího soudu není s cílem účinného prosazování unijního zákazu kartelů slučitelné, aby byly předem vylučovány subjekty, s nimiž může existovat úzké spojení nebo které mohou být hlavním žalovaným. Obhajitelné je, že se žaloby, které byly podány na základě jediného a trvajících jednání porušujícího unijní zákaz kartelových dohod proti žalovaným, kteří jsou přímo na základě unijního práva považováni za odpovědné subjekty, odvolávají na tentýž skutkový a právní stav, pokud tito žalovaní mohli předvídat, že budou žalováni u soudu v místě bydliště hlavního žalovaného. Ohledně předvídatelnosti může být relevantní, že jednání porušující unijní zákaz kartelových dohod může vést k žalobám na náhradu škody podaným mnoha žalobci proti subjektům, které jsou odpovědné přímo na základě unijního práva. Konkrétní skutkový stav a konkrétní okolnosti určité věci však mohou mít za následek, že souvislost mezi žalobou proti hlavním žalovaným a žalobou proti jinému konkrétnímu žalovanému je tak vzdálená, že neexistuje nezbytné úzké spojení ve smyslu čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia. V těchto případech nelze zastávat názor, že existuje nebezpečí vzájemně neslučitelných rozhodnutí, pokud žaloby proti různým žalovaným nejsou projednávány u téhož soudu. Z toho vyplývá, že předvídatelnost má funkci opravného mechanismu v rámci zjištění, zda se jedná o tentýž skutkový a právní stav. Tento výklad je v souladu s rozsudkem ze dne 21. května 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335) a s cílem čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia (řádný výkon spravedlnosti), přispívá k účinnému prosazování unijního práva hospodářské soutěže a je v souladu s tím, že mezi žalobami neexistuje hierarchie ani nejsou stanoveny požadavky na hlavního žalovaného při uplatnění čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia.

#### ***Ke druhé otázce***

- 17 Odvolací soud je konfrontován se dvěma různými názory ohledně významu případného úspěchu žalob proti hlavnímu žalovanému při použití čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia, které jsou zastávány v nizozemské právní praxi.
- 18 Podle jednoho názoru musí být úspěch žalob posouzen až v řízení o věci samé. Ovšem v případě, že je proti hlavnímu žalovanému vědomě podána žaloba, která od počátku nemá vyhlídky na úspěch, může se podle tohoto názoru jednat o zneužití práva.

- 19 Podle druhého názoru je nezbytné již při posouzení mezinárodní příslušnosti přezkoumat, zda jsou podané žaloby ve věcném a právním ohledu dostatečně opodstatněné, a to tím spíše, jedná-li se o žalobu proti hlavnímu žalovanému, a v případě nedostatečné opodstatněnosti nelze čl. 8 bod 1 nařízení Brusel Ia uplatnit. Za tímto účelem se odkazuje na rozsudky ze dne 28. ledna 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 61, a ze dne 16. června 2016, Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, bod 44. Soudní dvůr v nich uvedl, že se ověření přípustnosti nemusí omezovat na tvrzení žalobce. Je nezbytné posoudit rovněž dostupné informace o skutečném právním vztahu mezi účastníky a tvrzeními žalovaného. Podle tohoto názoru je možné čl. 8 bod 1 nařízení Brusel Ia použít až tehdy, když je od počátku – tedy bez jednání účastníků ve věci, bez bližšího zjišťování skutkového stavu nebo dokazování – dostatečně pravděpodobné, že žaloba podaná proti hlavnímu žalovanému bude mít úspěch.
- 20 O tom, který názor je správný, panují odůvodněné pochybnosti. Generální advokát P. Mengozzi ve svém stanovisku ze dne 24. května 2007 ve věci Freeport (C-98/06, EU:C:2007:302, bod 70) zastával názor, že přezkum nebezpečí protichůdných rozhodnutí zahrnuje rovněž posouzení pravděpodobnosti úspěchu žaloby podané proti žalovanému s bydlištěm v obvodu soudu, jemuž byla věc předložena. Podle generálního advokáta P. Mengozziho má takové posouzení nicméně konkrétní praktický význam pro účely vyloučení nebezpečí protichůdných rozhodnutí pouze tehdy, jeví-li se uvedená žaloba zjevně nepřipustnou či neopodstatněnou. Soudní dvůr ovšem ve svém rozsudku ze dne 13. července 2006, Reisch Montage, C-103/05, EU:C:2006:471, bod 31 rozhodl, že se čl. 6 bodu 1 nařízení č. 44/2001 lze dovolávat v rámci žaloby podané v jednom členském státu proti žalovanému s bydlištěm v tomto státu a dalšímu žalovanému s bydlištěm v jiném členském státu, i pokud je tato žaloba již v okamžiku svého podání považována na základě vnitrostátní právní úpravy za nepřipustnou vůči prvnímu žalovanému. Tím ovšem zůstává nedotčeno, že v případě, že je proti hlavnímu žalovanému vědomě podána žaloba, která od počátku nemá vyhlídky na úspěch, se podle tohoto názoru může jednat o zneužití práva.

### ***Ke třetí otázce***

- 21 Tato otázka je relevantní pouze tehdy, pokud je případný úspěch žaloby proti hlavnímu žalovanému relevantní v rámci přezkumu příslušnosti. Jestliže se při přezkumu příslušnosti může o zneužití práva a tedy o nepřislušnost jednat pouze tehdy, pokud je proti hlavnímu žalovanému vědomě podána žaloba, která od počátku nemá vyhlídky na úspěch, musí být tyto otázky – při neexistenci zneužití práva – zodpovězeny v řízení ve věci samé.
- 22 Třetí otázka se týká takzvané „domněnky Akzo“, tedy vyvratitelné domněnky, že mateřská společnost, která vlastní (téměř) 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila pravidla Unie v oblasti hospodářské soutěže, vykonává rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti (viz rozsudek ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, EU:C:2009:536, bod 60 a zde citovaná

judikatura). Tato domněnka platí i tehdy, pokud mateřská společnost může vykonávat veškerá hlasovací práva spojená s akciemi její dceřiné společnosti (viz rozsudek ze dne 27. ledna 2021, *The Goldman Sachs Group v. Komise*, C-595/18 P, EU:C:2021:73, bod 35), a byla použita i u mateřské společnosti s nepřímou kontrolou prostřednictvím meziholdingu (viz rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2012, *Shell Petroleum a další v. Komise*, T-343/06, EU:T:2012:478, bod 52), jakož i u mateřské společnosti, která je neaktivní holdingovou společností bez hospodářské činnosti (viz rozsudky ze dne 20. ledna 2011, *General Química a další v. Komise*, C-90/09 P, EU:C:2011:21, body 86 až 88, a ze dne 11. července 2013, *Komise v. Stichting Administratiekantoor Portielje*, C-440/11 P, EU:C:2013:514, body 42 až 44). „Domněnka Akzo“ byla vypracována v rámci veřejnoprávního prosazování unijního práva hospodářské soutěže. Ohledně použití „domněnky Akzo“ v občanskoprávních věcech týkajících se škody způsobené kartelovou dohodou panují odůvodněné pochybnosti.

- 23 Jeden přístup zdůrazňuje, že pojem podniku, jak jej definuje právo hospodářské soutěže, musí být při veřejnoprávním a občanskoprávním prosazování vykládán ve stejném smyslu a že důvody, na nichž se zakládalo použití „domněnky Akzo“ v rámci veřejnoprávního prosazování unijního práva hospodářské soutěže, platí rovněž pro občanskoprávní prosazování.
- 24 Podle jiného názoru je „domněnka Akzo“ pouze procesní důkazní domněnka ve prospěch Komise a vnitrostátních úřadů pro hospodářskou soutěž ve správních řízeních. Rozsudkem *Sumal* a rozsudkem ze dne 14. března 2019, *Skanska Industrial Solutions a další* (C-724/17, EU:C:2019:204), nejsou potlačena vnitrostátní pravidla dokazování a procesní pravidla, ani z nich nelze dovodit, že toto správní procesní pravidlo je možné bez dalšího použít v občanskoprávních řízeních týkajících se odpovědnosti. Přitom je relevantní, že „domněnka Akzo“ není v bodě 43 rozsudku *Sumal* považována za aspekt (občanskoprávní) přičitatelnosti.

#### ***K otázkám 4a až 4c***

##### *K otázce 4a*

- 25 Podle názoru společnosti Unilever a dalších postačuje pro použitelnost čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia, že mezi žalobami podanými proti zahraničním žalovaným a jednou z žalob podanou proti nizozemským žalovaným existuje úzké spojení ve smyslu tohoto ustanovení, i když jedna nebo několik žalovaných mají sídlo v obvodu jiného soudu, než je soud, kterému byla žaloba předložena. Podle jiného názoru může pouze jediný žalovaný, který má sídlo v obvodu soudu, kterému věc byla předložena, fungovat jako hlavní žalovaný. Oba názory jsou v nizozemské právní praxi zastávány.
- 26 Odvolací soud konstatuje, že znění čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia může naznačovat, že hlavním žalovaným může být pouze jeden žalovaný. Je-li zapotřebí, aby mezi žalobami podanými proti všem současně žalovaným

a žalobou proti společnosti SK International existovalo dotčené úzké spojení, jedná se o podstatně přísnější měřítko, než pokud by postačovalo pouze spojení s žalobou, která byla podána proti jinému žalovanému usazenému v Nizozemsku (nikoliv ale v obvodu Rechtbank Amsterdam [Okresní soud v Amsterdamu]). Jak je uvedeno v bodě 10, odvolací soud musí v této věci vycházet z toho, že je příslušný pro všechny žalované usazené v Nizozemsku.

*K otázce 4b*

- 27 Vzhledem k tomu, že společnost SK International případně nemůže být hlavní žalovanou, může však být jednou z ostatních nizozemských žalovaných, je relevantní, zda čl. 8 bod 1 nařízení Brusel Ia přímo a případně dokonce výlučně – s vyloučením vnitrostátních pravidel místní příslušnosti – zakládá nejen mezinárodní, ale i místní příslušnost. Znění čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia to naznačuje. Tato dvojí funkce byla potvrzena již u čl. 7 bodů 1 a 2, jakož i u čl. 11 odst. 1 písm. b) nařízení Brusel Ia, jejichž znění je srovnatelné se zněním čl. 8 bodu 1 tohoto nařízení (viz rozsudky ze dne 15. července 2012, Volvo a další, C-30/20, bod 33, ze dne 3. května 2007, Color Drack, C-386/05, EU:C:2007:262, bod 30, a ze dne 30. června 2022, Allianz Elementar Versicherung, C-652/20, EU:C:2022:514). Cílem otázky 4b je toto bez všech pochybností vyjasnit, protože otázka 4c vychází z této dvojí funkce.

*K otázce 4c*

- 28 Otázka 4c se pokládá pro případ, že hlavní žalovanou sice nemůže být společnost SK International, může jí ovšem být jedna z nizozemských žalovaných. V případě záporné odpovědi na otázku 4a – tedy, že pouze jeden žalovaný může být hlavním žalovaným – a kladné odpovědi na otázku 4b – tedy čl. 8 bod 1 nařízení Brusel Ia přímo určuje místně příslušný soud – totiž vyvstává otázka, zda čl. 8 bod 1 nařízení Brusel Ia ponechává prostor pro postoupení soudu v místě bydliště jiného žalovaného v tomtéž členském státě. V tomto případě (bez úzkého spojení s žalobou proti hlavnímu žalovanému, ale s úzkým spojením s žalobou proti jinému žalovanému usazenému v tomtéž členském státě) musí být věc, neexistuje-li možnost interního postoupení, znovu zahájena u soudu v místě bydliště tohoto jiného žalovaného v témže členském státě. To znamená nové řízení, v němž je nezbytné znovu z úřední povinnosti přezkoumat mezinárodní příslušnost. Možnost interního postoupení (nizozemským soudem jinému soudu, za pokračování řízení ve fázi, ve které se nachází) slouží hospodárnosti řízení a jeho účelnosti. Odvolací soud má tedy za to, že musí být možný takový výklad čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel Ia, který ponechává prostor pro takovéto interní postoupení.